

Abstrakt vedrørende artikel til Trafikdage 2025

Forfatter:

Marius Lang Hindkjær

Veje og Trafik, 10. semester

Center for mobilitet og urbane studier (C-MUS)

Aalborg Universitet

Korresponderende forfatter: mariuslh@create.aau.dk

Claus Lassen

Center for mobilitet og urbane studier (C-MUS)

Aalborg Universitet

Ruteudvikling i luftfarten – Analyse af sociale faktorer betydning i en datadrevet branche

Luftfarten og dens ruteudvikling spiller en central rolle i det globale transportsystem, men er forskningsmæssigt en underbelyst sektor, både i Danmark og internationalt (Halpern & Graham, 2015; Spasojevic & Lohmann, 2022; Stephenson et al., 2018; Wong et al., 2023). Eksempelvis har Bloch (2018) opgjort, at over en 12-årig periode (2005-2017) ved Trafikdage omhandlede kun 11 ud af 1000 artikler luftfartsrelaterede emner. Derfor sætter denne artikel fokus på luftfart herunder særligt ruteudvikling. Denne artikel undersøger nærmere bestemt ruteudviklingsprocessen blandt flyselskaber, lufthavne og turistorganisationer med særligt fokus på det tværgående samarbejde mellem aktørerne og de sociale faktorer, som indgår i forløbet. Bevæggrunden for denne afdækning og dokumentation skyldes, at selvom luftfartsbranchen er stærkt datadrevet og rationalistisk i sin tilgang til ruteudvikling, har tidligere forskning vist, at fysisk tilstedeværelse, relationer og samarbejde mellem aktørerne spiller en rolle i beslutningsprocessen (Lassen & Hindkjær, 2025; Spasojevic & Lohmann, 2022; Stephenson et al., 2018).

Denne problemstilling vil blive analyseret i to dele: Den første del vil indeholde en analyse af ruten Aalborg-New York, som blev betjent af SAS mellem den 27. april og 26. oktober 2023, hvor dybdegående interviews skal kortlægge processen bag rutens etablering og lukning. Dette skal være med til at opnå en mere detaljeret forståelse af, hvilke aspekter der er væsentlige i processen, samt hvilken betydning samarbejdet og relationsbygning mellem lufthavnen, flyselskabet, turistorganisationer og andre relevante aktører har haft for rutens tilblivelse og udvikling.

Desuden vil artiklen undersøge betydningen af ruteudviklingskonferencer, som fungerer som et forum for organiseret tilfældighed, hvor lufthavne, flyselskaber og turistorganisationer kan mødes, forhandle, danne partnerskaber og identificere potentielle nye ruter. Det er her, at personlige relationer og netværk har også en vigtig betydning og kan komplementere de datadrevne beslutninger, idet tillid og tidligere samarbejder kan supplere beslutningsgrundlaget. Denne forståelse af konferencernes rolle i ruteudvikling vil ske gennem kvalitative interviews med aktører inden for ruteudvikling, som deltager i disse events. Artiklen argumenterer således for at ruteudviklingens sociale dimension er underbelyst og udforsket og et element der bør tillægges en større vægt i vores forståelse af ruteudvikling i fremtiden.

Artiklens teoretiske udgangspunkt for dokumenteringen af de sociale faktorer i ruteudviklingsprocessen tager afsæt i aeromobiliteten, som udspringer af det nye mobilitetsparadigme (Lassen, 2006). Her opstod et stigende fokus på at inddrage de sociologiske aspekter af mobiliteten og den generelle transportplanlægning. Altså en undren over, hvorfor vi rejser fremfor udelukkende at fokusere på, hvordan vi løser en problemstilling som eksempelvis kapacitetsproblemer ud fra

trafikfremskrivning. Denne tilgang adskiller sig fra den såkaldte "predict and provide"-tilgang, som har været et centralt kendetegn for konventionel transportplanlægning og luftfarten (Whitelegg, 1997, p. 88). Denne fremgangsmåde har en tendens til at prioritere optimering af trafikstrømme samt reduktion af rejsetid og -omkostninger (Goetz et al., 2015, p. 366). Derfor danner teorier fra bl.a. John Urry om forståelsen af sociale interaktioner, face-to-face-kommunikation og behovet for at flytte sig danner rammen for artiklens resultater og konklusioner (Urry, 2002, 2007).

Artikel bidrager således til forståelsen af, at luftfarten i højere grad bør betragtes som en integreret del af det samlede transportsystem frem for en isoleret sektor. Det er vigtigt at fremhæve, at ruteudvikling ikke udelukkende omhandler luftfarten. Det påvirker i høj grad regional og samfundsmæssig udvikling, hvor transportsystemerne omkring en lufthavn kan have afgørende betydning for etableringen af en rute. Dette indebærer et behov for koordinering mellem luftfartens aktører og andre transportformer, såsom jernbanen og vejnettet, for at sikre en mere sammenhængende transportinfrastruktur. Et bedre kendskab til og en dybere forståelse af ruteudviklingsprocessens sociale dimension kan derfor understøtte en mere strategisk og oplyst transportplanlægning. Undersøgelsen udvikler afslutningsvis en model der i højere grad sætter fokus på ruteudviklingens sociale dimension. Modellen styrker lufthavnenes og andre relevante aktørers bevidsthed om at arbejde reflektivt med den sociale dimension i ruteudviklingsarbejde. Ydermere kan denne artikel bidrage til at skabe inspiration til at undersøge de sociale faktorer og samarbejdet mellem aktører i den resterende transportsektor.

Litteraturliste:

- Bloch, J. H. (2018). Making of Hub Airports: a cross analytical approach based on aeromobilities. *Aalborg Universitetsforlag*. <https://doi.org/https://doi.org/10.54337/aa303199295>
- Goetz, A. R., Givoni, M., Hickman, R., & Bonilla, D. (2015). The expansion of large international hub airports [Bookitem]. In *Handbook on Transport and Development* (pp. 363–379). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9780857937261.00031>
- Halpern, N., & Graham, A. (2015). Airport route development: A survey of current practice. *Tourism Management*, 46, 213–221. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2014.06.011>
- Lassen, C. (2006). Aeromobility and work. *Environment and Planning A*, 38(2), 301–312. <https://doi.org/10.1068/a37278>
- Lassen, C., & Hindkjær, M. L. (2025). *Flyselskabers ruteudvikling - En undersøgelse af nuværende praksis*.
- Spasojevic, B., & Lohmann, G. (2022). Air route development - Lessons from Australia. *Journal of Air Transport Management*, 104. <https://doi.org/10.1016/j.jairtraman.2022.102274>
- Stephenson, C., Lohmann, G., & Spasojevic, B. (2018). Stakeholder engagement in the development of international air services: A case study on Adelaide Airport. *Journal of Air Transport Management*, 71, 45–54. <https://doi.org/10.1016/j.jairtraman.2018.06.006>
- Urry, J. (2002). Mobility and Proximity. *Sociology*, 36(2), 255–274. <https://doi.org/10.1177/0038038502036002002>

Urry, John. (2007). *Mobilities* (John. Urry, Ed.) [Book]. Polity.

Whitelegg, J. (1997). *Critical mass: Transport, environment and society in the twenty first century*. Pluto Press.

Wong, C. W., Cheung, T. K. Y., & Zhang, A. (2023). A connectivity-based methodology for new air route identification. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 173. <https://doi.org/10.1016/j.tra.2023.103715>